

Brisling

Foto: Toralf Ralle/Steinberg

Status og råd

Det foreligger ikke bestandsestimat for brislingbestandene i fjordene. Etter noen år med små fangster viste landingsdataene en økning i 2007–2010, men en nedgang de tre siste årene. Det norske kystfisket etter brisling vest for Lindesnes er ikke kvoteregulert. Årlig fangstmengde avtales i forhandlinger mellom Norges Sildesalgslag og hermetikk-industrien. Brisling øst for Lindesnes forvaltes gjennom en kvoteavtale med EU (Skagerrakavtalen). Avtalte kvoter mellom EU og Norge for 2014 gir norske fiskere 2 496 tonn i Skagerrak/Kattegat. Fra og med 2007-sesongen er kystbrislingen fredet frem til 31. juli. Fra og med 2011 ble det forbudt å fiske kystbrisling med lys eller lysebåt i Skagerrak uten observatør om bord.

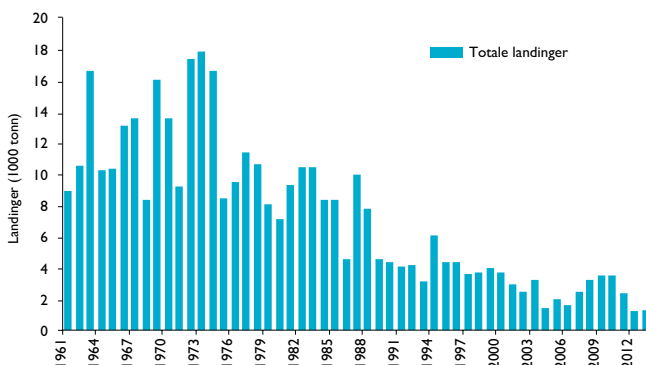
I årene 1969–2008 har Havforskningsinstituttet årlig foretatt akustisk kartlegging langs kysten av utbredelse og mengde av brislingyngel som grunnlag for prognoser for neste års fiske. Høsten 2009 og 2010 ble denne kartleggingen kun gjennomført i Hardanger–Sunnhordland. Etter 2010 har det ikke vært gjennomført noen kartlegging.

Fiskeri

Foreløpige fangstdata for 2013 viser at det totalt ble landet 1305 tonn brisling, en økning på 6 % fra 2012. 57 % ble tatt langs kysten utenfor Larvik–Horten, 34 % i Sognefjorden og 8 % utenfor Risør–Kragerev. Hardangerfjorden og Oslofjorden er tradisjonelt viktige områder for brislingfisket, men var hhv. uten og med svært små fangster i 2013. I Sognefjorden var det en betydelig økning i fangstene fra 134 tonn i 2012 til 447 tonn i 2013.

Fisket på kyst- og fjordbrisling foregår hovedsakelig med kystnot-fartøy (< 28 m) om høsten, og brukes nesten utelukkende til konsum, som brislingsardiner og ansjos. Industriens kvalitetskrav (størrelse og fettinnhold) avgjør når og hvor fisket skal åpnes, og hvordan det skal gjennomføres i de enkelte fjordene.

Den stabile nedgangen i totalfangstene fra 1961 til 2004 kan ha sammenheng med endringer i miljøforhold. Etter 2004 økte landingene noe frem til 2009–2010, men landingene har de tre siste årene igjen vist en nedgang og var i 2012–2013 på et historisk lavmål.

Brislinglandinger (tonn) i norske kyst- og fjordområder.
Sprat landings (tonnes) in Norwegian coastal and fjord areas.

KYST OG FJORD

Brisling – *Sprattus sprattus* – Sprat

Familie: Clupeidae

Maks størrelse: 19,5 cm og 54 gram

Levetid: Sjelden mer enn 4–5 år

Leveområde: Fra Svartehavet til Finnmark; i kyst- og fjordområdene langs vestkysten av Norge, men sjelden nord for Helgeland. De viktigste områdene er Østersjøen, Skagerrak–Kattegat og Nordsjøen.

Hovedgyteområde: I våre nærområder gyter brislingen pelagisk i Nordsjøen, Skagerrak–Kattegat og i fjordene.

Gytedidspunkt: Lang gytesesong. Den viktigste perioden i våre farvann er mai–juni.

Ernæring: Brislingen er planktonspiser med små krepssdyr (hoppekreps) som viktigste føde. Den er selv en viktig matfisk for andre arter som sjøørret, hvitting, torsk, makrell og sjøfugl.

Nøkkeltall:

KVOTE 2014: 33 280 tonn for Skagerrak/Kattegat

Fakta om bestanden:

Brisling er en stmfisk som lever pelagisk. Den finnes sjelden dypere enn 150 meter. Brislingen foretar vertikalvandring i takt med vekslinger i dagslyset og vertikallvandring hos byttedyr. Når det mørkner trekker den mot overflaten. Om sommeren står den høyt i sjøen, ofte nær/overflaten.

Brisling i våre farvann blir sjelden eldre enn 4–5 år med dominans av 0- og 1 år gammel fisk. Siden fangstgrunnlaget er avhengig av forekomstene av ung brisling, blir fisket i stor grad påvirket av variasjoner i årsklassenes styrke. Ved god vekst kan årets yngel nå en størrelse på 9,5–10 cm i løpet av høsten, og vil komme inn i fangstene allerede i 4. kvartal. Brisling blir kjønnsmoden 1–2 år gammel, sannsynligvis avhengig av veksten første leveår. Vi vet lite om brislingens bestandstilholdighet, om rekruttering og vandring. Den gyter i fjordene, men kan også rekruttere utenfra. Det er gode indikasjoner på at brislingen som står i fjordene om høsten overvintrer og danner grunnlaget for neste års fiske.